

بررسی مرگ و میر در ایران از ورای داده‌های ثبت احوال

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

دکتر حبیب‌اله زنجانی

پښتونستان د علومو او مطالعات فریښی
پرتال جامع علوم انسانی

ثبت داده‌های مرگ و میر در کشور ما هرگز کامل نبوده است و تلاشهایی که در سالهای اخیر از طرف سازمان ثبت احوال کشور آغاز شده است گرچه در مجموع پیشرفت محسوب در این زمینه محسوب می‌شود لکن هنوز فاصله زیادی با کامل شدن پوشش ثبتی این واقعه دارد. موانع و مشکلات عدیده‌ای در این راه موجود است که مهمترین آنها ضعف الزام قانونی به ثبت وقایع حیاتی، نقص تشکیلاتی و عدم حضور مأمور ثبت وقایع در مراکز جمعیتی به ویژه در نقاط روستایی و بالاخره عادت دیرینه مردم به اهمال در این زمینه است. با محدود کردن دوره زمانی بررسی آمارهای ثبتی به سالهای ۱۳۵۵ تا ۱۳۷۱، تعداد مرگ و میرهای ثبت شد به شرح جدول شماره ۱ بوده است.

جدول شماره ۱ تعداد مرگ و میر ثبت شده در کشور به تفکیک جاری و معوقه از سال ۱۳۵۵ تا سال ۱۳۷۱ *

سال	کل	جاری	معوقه	نسبت معوقه به کل بدرصد
۱۳۵۵	۱۵۵۹۸۱	۵۷۴۲۲	۹۸۵۵۹	۶۳/۲
۱۳۵۶	۱۴۶۳۶۹	۵۶۰۴۷	۹۰۳۲۲	۶۱/۷
۱۳۵۷	۱۲۷۸۵۷	۵۱۲۲۱	۷۶۶۳۶	۵۹/۹
۱۳۵۸	۱۴۲۴۰۱	۵۸۹۷۷	۸۳۴۲۴	۵۸/۶
۱۳۵۹	۱۶۲۱۷۶	۷۱۷۷۸	۹۰۳۹۸	۵۵/۸
۱۳۶۰	۱۷۸۰۶۵	۷۴۴۷۶	۱۰۳۵۸۹	۵۷/۲
۱۳۶۱	۲۰۰۶۱۴	۹۴۴۲۹	۱۰۶۱۸۵	۵۲/۹

۵۳/۸	۱۱۱۴۹۱	۹۵۷۳۷	۲۰۷۲۲۸	۱۳۶۲
۲۹/۹	۹۳۱۰۰	۹۳۳۲۰	۱۸۶۴۲۰	۱۳۶۳
۲۹/۴	۹۳۸۱۴	۹۶۲۲۷	۱۹۰۰۶۱	۱۳۶۴
۴۶/۰	۹۱۸۰۰	۱۰۷۷۱۱	۱۹۹۵۱۱	۱۳۶۵
۳۹/۱	۷۹۸۷۳	۱۲۲۳۵۷	۲۰۴۲۳۰	۱۳۶۶
۳۹/۶	۹۲۳۶۰	۱۲۴۰۳۰	۲۳۸۳۹۰	۱۳۶۷
۶/۸	۱۳۴۸۸	۱۸۶۱۵۷	۱۹۹۶۴۵	۱۳۶۸
۷/۰	۱۵۱۵۹	۲۰۲۴۳۸	۲۱۷۵۹۷	۱۳۶۹
۹/۶	۲۰۹۰۴	۱۹۶۷۳۳	۲۱۷۶۳۷	۱۳۷۰

• آمارهای دریافتی از دفترآمار و جمعیت سازمان ثبت احوال کشور

باتوجه به این که آمارهای حیاتی منتشره از سازمان ثبت احوال کشور ناظر بر جمعیت ایرانی بوده و جمعیت غیر ایرانی مقیم کشور را در برنمی‌گیرد * می‌توان میزانهای مرگ و میر حاصل از این آمار و ارقام را کمی بیش از مقادیر ظاهری آنها (تقسیم تعداد مرگ و میرها به جمعیت کشور که میزان مرگ و میری معادل $\frac{4}{6}$ در هزار برای سال ۱۳۵۵ و $\frac{3}{7}$ در هزار برای سال ۱۳۷۰ به دست می‌دهد) بین ۵ تا ۴ در هزار در نظر گرفت که بسیار پایین‌تر از ارقام واقعی بوده و به گونه‌ای که در این گزارش خواهد آمد حتی کمتر از نصف تعداد مورد انتظار است.

نوسان تعداد مرگ و میرهای ثبت شده استانها (جدول شماره ۲) در رابطه با جمعیت آنها در سالهای مختلف، گرچه نشان دهنده بهبود نسبی مرگ و میرها در تعدادی از استانهای کشور است لکن در عین حال، از نبود قاعده و روال معینی در ثبت آن اطلاعات نیز حکایت می‌کند. کاهش محسوس تعداد مرگ و میرهای ثبت شده استانهای همدان و مرکزی را در فاصله سالهای ۱۳۶۵ و ۱۳۷۰ در شرایطی که هنوز پوشش ثبت مرگ و میر در آن استانها بسیار ناقص است (نمودار شماره ۱) نمی‌توان به کاهش تعداد واقعی مرگ و میرها نسبت داد. این وضع در مورد استانهای ایلام، و کهگیلویه و بویراحمد در فاصله سالهای ۱۳۶۰ - ۱۳۶۵ و استانهای سمنان، کردستان، یزد و سیستان و بلوچستان در فاصله سالهای ۱۳۵۵ و ۱۳۶۰ نیز به چشم می‌خورد.

* تعداد جمعیت غیر ایرانی مقیم کشور در سالهای قبل از انقلاب اسلامی در مقایسه با سالهای بعد از آن بسیار ناچیز بوده و رقم اعلام شده در سرشماری سال ۱۳۶۵ به عنوان مهاجران خارجی وارد شده به ایران در

جدول شماره ۲ تعداد مرگ و میرهای ثبت شده در استانهای کشور در سالهای منتخب
بر حسب سن و جنس منطقه

کالبدی	طرح ریزی	استان	۱۳۵۵	۱۳۶۰	۱۳۶۵	۱۳۷۰
	جمع (کل کشور)		۱۵۵۹۸۱	۱۷۸۰۶۵	۱۹۹۴۸۱	۲۱۷۶۳۷
	گیلان		۷۶۲۳	۷۹۷۶	۸۱۴۴	۱۰۳۸۴
	مازندران		۸۹۷۲	۱۲۳۳۷	۱۳۵۴۴	۱۲۵۰۷
	آذربایجان شرقی		۱۶۸۶۶	۲۰۹۴۵	۱۸۸۰۴	۲۰۵۰۲
	آذربایجان غربی		۷۶۴۱	۹۴۵۶	۹۷۹۴	۹۲۲۹

فاصله سالهای ۱۳۵۵ و ۱۳۶۵ (۶۹۹۹۷۱ نفر) نیز به مراتب کمتر از رقم واقعی آن بوده است. تعداد این افراد در يك مأخذ جمعیتی (جمعیت و شهرنشینی در ایران...) حدود ۲/۳ میلیون نفر برآورد شده و در گزارشی نیز مجموع تعداد پناهندگان افغانی و عراقی در سال ۱۳۶۷ حدود ۲/۷۲۱ میلیون نفر و در سال ۱۳۶۹ بالغ بر ۴/۰۲۶ میلیون نفر ذکر شده است.

اطلاعات آماری در دست انتشار سازمان ثبت احوال به نقل از ادارات مسئول رسیدگی به وضع خارجیها و پناهندگان مقیم کشور، شمار آنان در سال ۱۳۷۰ به شرح زیر به دست می‌دهد:

افغانیها	۲۹۴۰۵۴۸ نفر
عراقیها	۴۲۵۷۰۶ نفر
افراد اسکان یافته (افغانیها و عراقیها)	۳۲۷۹۰۰ نفر
در مهمان شهرها	
سایر	۱۹۴۱۶۶ نفر
جمع	۳۸۸۸۳۲۰ نفر

در صورتی که آن دسته از ایرانیانی هم که براساس تعاریف آماری در خارج از کشور به کار یا تحصیل اشتغال دارند و در سرشماریهای ۱۳۶۵ و ۱۳۷۰ جزء جمعیت کشور محسوب شده‌اند ولی بخش عمده‌ای از موالید آنان عملاً در آمارهای ثبتی انعکاس نمی‌یابند، در این محاسبات دخالت داده شوند به احتمال زیاد برآثر مجموعه این عوامل، جمعیت در معرض واقعه بین ۷ تا ۸ درصد از کمتر از ارقام اعلام شده در سرشماریها خواهد بود و همین نسبت بر میزانهای حیاتی حاصل از ارقام ثبتی خواهد افزود.

۲۲۸۳۴	۳۷۵۲۷	۲۷۹۳۵	۲۲۷۱۴	تهران	
۳۵۸۶	۴۳۷۴	۵۲۱۱	۴۵۷۵	مرکزی	۳
۲۱۷۰	۲۱۵۳	۲۰۲۸	۲۳۴۷	سمنان	
۷۵۵۰	۶۶۳۶	۶۶۱۸	۴۷۹۵	زنجان	
۹۷۹۵	۵۶۰۱	۴۲۳۵	۴۷۱۶	کردستان	
۴۹۶۶	۶۰۳۷	۴۸۵۲	۴۲۱۲	همدان	
۷۱۸۳	۵۸۹۵	۵۴۷۶	۵۳۱۵	کرمانشاهان	۴
۵۷۱۹	۴۹۱۰	۴۵۰۱	۴۰۵۲	لرستان	
۲۲۴۸	۱۳۷۱	۱۵۰۲	۱۲۵۴	ایلام	
۱۳۲۰۹	۱۲۹۸۱	۱۰۳۷۸	۹۶۷۹	اصفهان	
۳۴۷۰	۲۳۵۰	۲۲۵۲	۲۲۸۷	یزد	۵
۲۲۷۳	۲۴۷۹	۱۹۰۶	۱۶۵۷	چهارمحال و بختیاری	
۲۱۴۶۸	۲۱۴۹۶	۲۰۱۱۵	۱۸۸۰۵	خراسان	۶
۹۹۲۴	۹۹۶۲	۷۸۸۵	۸۶۲۰	خوزستان	
۱۹۴۳	۱۱۶۳	۱۲۷۶	۵۹۷	کهگیلویه و بویراحمد	۷
۱۰۹۶۹	۱۰۹۶۵	۸۸۹۵	۷۳۹۳	فارس	۸
۷۴۲۵	۶۶۱۰	۶۸۹۸	۵۶۵۹	کرمان	
۳۵۰۲	۳۱۱۴	۱۹۸۱	۲۷۷۴	سیستان و بلوچستان	۹
۲۱۱۷	۱۶۹۰	۱۶۹۰	۲۰۹۷	هرمزگان	
۲۶۶۲	۱۷۰۴	۱۷۱۷	۱۳۳۱	بوشهر	۱۰

گرچه میزان مرگ و میر در نقاط روستایی کشور، در شرایط زیستی و بهداشتی سالهای ۱۳۵۲ تا ۱۳۷۱، علی‌الاصول باید بالاتر از میزان مرگ و میر در نقاط شهری باشد لکن در آمارهای ثبتی این نسبت برعکس بوده ارقام زیر نسبت‌هایی جمعیت مرگ و میر در نقاط روستایی کشور را در سالهای

سرشماری نشان می‌دهند.

نسبت جمعیت روستایی به کل	نسبت مرگ و میرهای روستایی به کل	
۵۳ درصد	۵۰ درصد	۱۳۵۵
۴۶/۰ درصد	۴۰ درصد	۱۳۶۵
۴۳/۰ درصد	۳۴ درصد	۱۳۷۰

و برتقلیل پوشش ثبتی مرگ و میر نقاط روستایی دلالت دارند. نقص دیگر این آمارها ثبت ناقص‌تر مرگ و میرهای زنان، هم در نقاط شهری و هم در نقاط روستایی است (جدول شماره ۳) درحالی که به استناد ضرایب جداول مرگ و میر کشور در طرح اندازه‌گیری رشد جمعیت و جداول نوعی مرگ و میر در سطوحی که امید زندگی به هنگام تولد در آنها بین ۵۵ تا ۶۵ سال قرار دارد، تعداد مرگ و میرهای زنان نمی‌توانند به طور قابل ملاحظه‌ای کمتر از تعداد مرگ و میرهای مردان باشد * شمار مرگ و میرهای ثبت شده زنان نسبت به تعداد مرگ و میرهای ثبت شده مردان در فاصله سالهای ۱۳۵۵ - ۱۳۷۱ (جدول شماره ۴) با نوساناتی به شرح زیر مواجه بوده است:

درکل کشور بین ۳۸/۴ درصد درسال ۱۳۶۱ تا ۶۴/۷ درصد درسال ۱۳۷۰
 در نقاط شهری بین ۴۴/۰ درصد درسال ۱۳۶۱ تا ۶۹/۷ درصد درسال ۱۳۷۰
 در نقاط روستایی بین ۳۱/۲ درصد درسال ۱۳۶۰ تا ۵۸/۳ درصد درسال ۱۳۶۹

بدین ترتیب نقص ثبت مرگ و میرهای زنان نسبت به مردان، در مقیاس وسیعی، هم در نقاط شهری در نقاط روستایی وجود دارد ولی مسأله تنها مربوط به آن نیست در صورتی که ثبت مرگ و میرهای زنان از نسبتی مشابه ثبت مرگ و میرهای مردان برخوردار بود، پوشش ثبت مرگ و میر سالانه

* با اعمال ضرایب بقاء به دست آمده از طرح اندازه‌گیری رشد جمعیت در سطح امید زندگی حدود ۵۹ سال (جمعیت و شهرنشینی در ایران ص ۱۷۳) به عنوان امید زندگی میان دوره ۱۳۵۵ تا ۱۳۶۵ پرجمعیت سال ۱۳۵۵، متوسط تعداد مرگ و میرهای سالانه مورد انتظار زنان در یک دوره ۵ ساله ۱۳۵۵ - ۱۳۵۹، حدود ۹۰/۸۶ درصد تعداد مرگ و میرهای مردان به دست می‌آید. این نسبت با اعمال ضرایب بقاء مورد عمل در پیش‌بینی جمعیت کشور (جمعیت کشور و چگونگی توزیع آن در سطح سرزمین تا سال ۱۳۹۰) پرجمعیت سال ۱۳۶۵، برای حوالی سالهای ۱۳۶۷ و ۱۳۶۸ (میان دوره ۱۳۶۵ تا ۱۳۷۰ در پیش‌بینی جمعیت) به ۸۴/۸ درصد تقلیل می‌آید.

لازم به یادآوری است که با توجه به نسبت جنسی در جمعیت‌های پایه پیش‌بینی (۱۰۷/۳ درسال ۱۳۵۵ و ۱۰۴/۶ درسال ۱۳۷۰) نسبت مرگ و میر برحسب جنس در ۱۰۰۰ نفر جمعیت برای هر یک از دو جنس در آغاز و پایان دوره به ترتیب به ۹۷/۵ و ۸۸/۷ درصد افزایش می‌یابد.

کشور در حوالی سالهای ۱۳۵۷ - ۱۳۵۸ به ۴۶/۲ درصد و در حوالی سالهای ۱۳۶۷ - ۱۳۶۸ به ۵۶/۵ درصد افزایش می‌یافت از این رو در ثبت مرگ و میرها، علاوه بر افزایش پوشش ثبت مرگ و میرهای زنان در اغلب نقاط کشور، باید تلاش بیشتری را برای کم ثبتی مرگ و میرهای مردان نیز انجام داد. بخش عمده این تلاش باید معطوف ثبت مرگ میرهای اوان تولد و مرگ و میرهای کودکان شود که به طور محسوسی آمارهای موالید و مرگ و میر را تحت تأثیر قرار می‌دهند.

ارقام ثبت شده مرگ و میر در سال ۱۳۷۰ نزدیک به ۴۳/۵ درصد کل مرگ و میرهاست در نتیجه باید راههای متعددی برای افزایش پوشش ثبت مرگ و میرها طی کرد. بالا بردن الزام قانونی برای ثبت این واقعه، واگذاری گورستانهای متروکه به سازمانهای دولتی برای محصور کردن فوری آنها تا زمانی که شرعاً تغییر کاربری آن گورستانها مجاز شود، ایجاد مراکز ثبت الزامی واقعه مرگ در گورستانهای دایر و ضروری بودن ارائه گواهی ابطال شناسنامه و یا ارائه گواهی ثبت موقت فوت برای انجام مراسم دفن مردگان در کلیه شهرهای کشور و سرانجام، یافتن راههای عملی ثبت همگانی فوت در روستاها از مهمترین اقداماتی است که باید هر چه سریعتر به مرحله اجرا درآید.

با تفکیک تعداد کل مرگ و میرهای ثبت شده به شهری در روستایی. تفکیک آنها برحسب جنس (جدول شماره ۳) کاستیهای آمارهای ثبتی بیشتر خودنمایی می‌کند:

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

جدول شماره ۳ مرگ و میرهای ثبت شده کشور از سال ۱۳۵۵ تا ۱۳۷۱ بر حسب جنس و به تفکیک شهری و روستایی

زن	مرد	مردوزن	زن	مرد	مردوزن	زن	مرد	مردوزن	سال
۲۰۰۲۵	۵۸۳۲۰	۷۸۳۴۵	۲۶۲۵۶	۵۱۳۸۰	۷۷۶۳۶	۴۶۲۸۱	۱۰۰۹۷۰۰	۱۵۵۹۸۱	۱۳۵۵
۱۶۸۷۸	۵۰۸۰۸	۶۷۶۸۶	۲۹۱۳۰	۵۲۵۵۳	۷۸۶۸۳	۴۳۰۰۸	۱۰۳۳۶۱	۱۴۶۳۶۹	۱۳۵۶
۱۴۰۰۳	۴۰۹۲۶	۵۴۹۲۹	۲۴۲۶۴	۴۸۶۶۴	۷۲۹۲۸	۳۸۲۶۷	۸۹۵۹۰	۱۲۷۸۵۷	۱۳۵۷
۱۴۵۲۰	۴۳۴۳۱	۵۷۹۵۱	۲۸۱۶۴	۵۶۲۸۶	۸۴۴۵۰	۴۲۶۸۴	۹۹۷۱۷	۱۴۲۴۰۱	۱۳۵۸
۱۹۰۷۹	۵۴۴۴۳	۷۳۵۲۳	۲۸۱۸۱	۶۰۴۷۳	۸۸۶۵۴	۴۷۲۶۰	۱۱۴۹۱۶	۱۶۲۱۷۶	۱۳۵۹
۱۸۴۰۵	۵۹۰۱۳	۷۷۴۱۸	۳۱۹۷۹	۶۸۶۶۸	۱۰۰۶۴۷	۵۰۳۸۴	۱۲۷۶۸۱	۱۷۸۰۶۵	۱۳۶۰
۲۰۵۲۲	۶۵۱۸۹	۸۵۷۱۱	۳۵۱۲۳	۷۹۷۸۰	۱۱۴۹۰۳	۵۵۶۴۵	۱۴۴۹۶۹	۲۰۰۶۱۴	۱۳۶۱
۲۰۸۵۴	۶۵۱۰۴	۸۵۹۵۸	۳۸۷۴۱	۸۲۵۲۹	۱۲۱۲۷۰	۵۹۵۵۵	۱۴۷۶۳۳	۲۰۷۲۲۸	۱۳۶۲
۱۸۱۶۵	۵۴۷۸۶	۷۲۹۵۱	۳۷۷۹۴	۷۵۶۶۵	۱۱۳۴۸۹	۵۵۹۵۹	۱۳۰۴۸۱	۱۸۶۴۴۰	۱۳۶۳
۱۹۱۴۰	۵۵۹۰۳	۷۵۰۴۳	۳۸۹۰۲	۷۶۱۱۶	۱۱۵۰۱۸	۵۸۰۴۲	۱۳۲۰۱۹	۱۹۰۰۶۱	۱۳۶۴
۲۰۳۰۴	۵۹۳۳۱	۷۹۶۳۵	۳۹۰۸۰	۸۰۷۶۶	۱۱۹۸۷۶	۵۹۳۸۴	۱۴۰۱۲۷	۱۹۹۵۱۱	۱۳۶۵
۲۲۳۴۱	۶۰۷۴۹	۸۳۰۹۰	۴۰۶۵۹	۸۰۴۸۱	۱۲۱۱۴۰	۶۳۰۰۰	۱۴۱۲۳۰	۲۰۴۲۳۰	۱۳۶۶
۳۲۰۰۵	۶۸۹۵۵	۱۰۰۹۶۰	۵۰۳۲۷	۸۷۱۰۳	۱۳۷۴۳۰	۸۲۳۳۲	۱۵۶۰۵۸	۲۳۸۳۹۰	۱۳۶۷
۲۴۹۳۵	۵۳۳۷۹	۷۸۳۱۴	۴۶۲۰۶	۷۵۱۲۵	۱۲۱۳۳۱	۷۱۱۴۱	۱۲۸۵۰۴	۱۹۹۶۴۵	۱۳۶۸
۳۰۵۵۸	۵۲۳۹۴	۸۲۹۵۲	۵۲۳۵۱	۸۰۲۹۴	۱۳۴۶۴۵	۸۴۹۰۹	۱۳۲۶۸۸	۲۱۷۵۹۷	۱۳۶۹
۲۶۲۴۲	۴۷۱۳۷	۷۲۳۷۹	۵۹۲۵۲	۸۵۰۰۶	۱۴۴۲۵۸	۸۵۴۹۴	۱۳۲۱۴۳	۲۱۷۶۳۷	۱۳۷۰

جدول شماره ۴ نسبت مرگ و میرهای ثبت شده زنان به مرگ و میرهای ثبت شده مردان از سال ۱۳۵۵ تا ۱۳۷۱ در کل کشور و نقاط شهری و روستایی

روستایی	شهری	کل	سال
نسبت زن به مرد	نسبت زن به مرد	نسبت زن به مرد	
۳۴/۳۴	۵۱/۱۰	۴۲/۱۹	۱۳۵۵
۳۳/۲۲	۴۹/۷۲	۴۱/۶۱	۱۳۵۶
۳۴/۲۲	۴۹/۸۶	۴۲/۷۱	۱۳۵۷
۳۳/۴۳	۵۰/۰۴	۴۲/۸۱	۱۳۵۸
۳۵/۰۴	۴۶/۶۰	۴۱/۱۳	۱۳۵۹
۳۱/۱۹	۴۶/۵۷	۳۹/۴۶	۱۳۶۰
۳۱/۴۸	۴۴/۰۲	۳۸/۳۸	۱۳۶۱
۳۲/۰۳	۴۶/۹۴	۴۰/۳۷	۱۳۶۲
۳۳/۱۶	۴۹/۹۳	۴۲/۸۹	۱۳۶۳
۳۴/۲۴	۵۱/۱۱	۴۳/۹۶	۱۳۶۴
۳۴/۲۲	۴۸/۳۷	۴۲/۳۸	۱۳۶۵
۳۶/۷۸	۵۰/۵۲	۴۴/۶۱	۱۳۶۶
۴۶/۴۱	۵۷/۷۸	۵۲/۷۶	۱۳۶۷
۴۶/۷۱	۶۱/۵۱	۵۵/۳۶	۱۳۶۸
۵۸/۳۲	۶۷/۶۹	۶۳/۶۹	۱۳۶۹
۵۵/۶۷	۶۹/۷۰	۶۴/۷۰	۱۳۷۰

جدول شماره ۵ نسبت مرگ و میرهای ثبت شده زنان به مرگ و میرهای ثبت شده مردان در استانهای کشور در مقاطع پنجساله ۱۳۵۵ - ۱۳۷۰

۱۳۷۰	۱۳۶۵	۱۳۶۰	۱۳۵۵	استان
۶۴/۵	۴۲/۵	۳۹/۵	۴۲/۰	جمع استانها
۶۷/۵	۴۶/۸	۳۷/۶	۳۷/۷	گیلان
۵۹/۲	۳۹/۱	۳۸/۹	۳۲/۶	مازندران
۷۱/۵	۴۴/۵	۴۱/۰	۴۴/۷	آذربایجانشرقی
۴۵/۳	۳۴/۶	۲۸/۰	۳۱/۴	آذربایجانغربی
۸۳/۲	۶۱/۶	۵۸/۵	۶۲/۹	تهران
۵۲/۴	۲۹/۰	۳۸/۱	۴۰/۰	مرکزی
۷۲/۱	۳۶/۱	۴۱/۲	۴۱/۲	سمنان
۶۴/۲	۴۰/۴	۳۱/۹	۲۸/۵	زنجان
۹۲/۳	۳۴/۲	۳۶/۱	۴۰/۳	کردستان
۴۳/۷	۳۱/۸	۳۳/۹	۲۵/۶	همدان
۵۱/۵	۳۰/۹	۲۵/۲	۳۸/۳	کرمانشاهان (باختران)
۴۵/۸	۲۴/۴	۲۶/۱	۲۸/۵	لرستان
۷۸/۳	۳۱/۸	۲۴/۸	۳۰/۰	ایلام
۶۳/۷	۳۷/۲	۴۲/۰	۵۰/۲	اصفهان
۸۶/۷	۴۲/۲	۵۱/۷	۵۰/۶	یزد
۵۶/۵	۳۵/۹	۳۹/۵	۴۴/۱	چهارمحال و بختیاری
۴۷/۱	۴۵/۳	۳۶/۶	۴۰/۳	خراسان
۵۱/۳	۴۱/۲	۴۱/۲	۵۰/۸	خوزستان
۴۹/۳	۲۲/۰	۱۳/۴	۱۹/۳	کهگیلویه و بویراحمد
۵۶/۵	۳۷/۹	۳۴/۰	۳۶/۱	فارس
۶۰/۰	۴۲/۹	۴۹/۹	۴۵/۶	کرمان
۴۱/۸	۳۵/۹	۱۸/۳	۳۲/۴	سیستان و بلوچستان
۳۹/۹	۱۷/۲	۳۰/۰	۴۰/۸	هرمزگان
۶۱/۶	۲۹/۰	۳۴/۴	۲۳/۳	بوشهر

بدین ترتیب نقص ثبت مرگ و میرهای زنان نسبت به مردان در مقیاس وسیعی، هم در نقاط شهری و هم در نقاط روستایی وجود دارد. بررسی آمارهای ثبت مرگ و میر استانهای کشور در مقاطع پنجساله ۱۳۵۵ - ۱۳۷۰ (جدول شماره ۵ و نمودار شماره ۱) در مجموع، نشان دهنده کاهش کمی ثبتی مرگ و میرهای زنان نسبت به مردان است. با توجه به سطح مورد انتظار ثبت مرگ و میرها برحسب جنس در کل کشور، (یعنی ثبت ۸۴۸ فوت زنان در مقابل ۱۰۰۰ فوت مردان در حوالی سال ۱۳۶۸) در بعضی از استانها (تهران، کردستان، یزد و ایلام) وضع ثبت مرگ و میر برحسب جنس به صورت قابل قبولی درآمده و در بعضی دیگر (هرمزگان، همدان، آذربایجان غربی، خراسان و کهگیلویه و بویراحمد) هنوز فاصله زیادی با سطح قبول وجود دارد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی